

JUUTALAINEN NÄKÖKULMA TOORAAN – KURSSI

Vuorilinnan Opintokeskus – <http://www.metzudah.com>

Päivitetty 03.02.2008

YLEISTÄ

- Kurssin tarkoituksena on antaa Tooraan (Mooseksen kirjat) juutalainen näkökulma rabbiinisen kommentaarikirjallisuuden kautta, jota kristillisessä maailmassa ei juurikaan tunneta
- Kurssi alkaa Ješiva-raamattukoulun yhteydessä. TÄLLÄ HETKELLÄ KURSSI EI PYÖRI.
- Kurssi aika Lauantai-iltaisain sapatin päätyttyä n. klo 18, seuraavasta kerrasta sovitaan joka kerta erikseen, joten tulo kannattaa varmistaa etukäteen sähköpostilla tai Erikseen sovittuna aikana intensiivikurssina.
- Opetus Johanan Ben-Israel
- Tiedustelut Sähköpostilla
- Opintomateriaali
  - *Rabbiininen Toora* kommentaareineen (hepreankielinen)
  - *Masora* (hepreankielinen tekstiaparaatti)
  - *Targum Onkelos* (arameankielinen kommentoiva käännös)
  - *Midraš Rabba* (hepreankielinen kommentaari)
  - *Mišna* (hepreankielinen)
  - *Talmudista* valikoitu *Aggada* (hepreankielinen kertomustraditio)
  - *BibleWorks*⁷ (tietokoneohjelma Raamatun tutkimista varten)
  - Erilaiset heprean ja aramean sanakirjat hepreaksi, suomeksi ja englanniksi (katso Suositeltavia kirjoja ja tietokoneohjelma Raamatun heprean harrastajille)
  - Mahdollisesti muuta aiheeseen liittyvää juutalaista kirjallisuutta, esimerkiksi Moše Ben Maimonin *Mišne Tora* ja *More Nevuḳim*, sekä Josef Caron *Šulhan Aruk* (hepreankielisinä)
- Kaikki opintomateriaali on Vuorilinnan Opintokeskuksen laajassa kirjastossa ja materiaalia kopioidaan tarpeen mukaan niin opetustilanteisiin kuin opiskelijoillekin
- Suositeltavaa – Hepreankielen taito
- Hepreankielen taitoinen opiskelija saa kurssista irti paljon enemmän kuin hepreaa taitamaton ja oppii varmasti vielä lisää hepreaa. Silti kurssille voi osallistua, vaikka ei osaisi sanaakaan hepreaa, sillä kaikki käsiteltävä materiaali käännetään ja käsitellään suomeksi

KURSSIN KUVAUS

- Käsittelemme lukemalla ja kääntämällä hepreankielisen Tooran tekstiä sekä siihen liittyviä kommentaareja ja pohdimme niiden syvällistä merkitystä
  - Käsittelemme hepreankielisen Tooran jokaisen jakeen sana sanalta kääntäen sen samalla suomeksi
  - Tarkastamme ja tutkimme *Masoran* tekstiaparaatin kunkin jakeen kohdalla
  - Vertaamme heprealaista tekstiä arameankieliseen *Targum Onkelos* -käännökseen
  - Käännämme kaikki *Rabbiinisen Raamatun* kommentaarit suomeksi

- Käännämme myös *Midraš Rabba* -kommentaarin suomeksi
  - Katsomme *Toldot Aharon* -aparaatin *Mišna*-viitteet ja käännämme *Mišnan* tekstin suomeksi
  - Katsomme mikä *Talmudista* valikoidussa *Aggadassa* liittyy kyseiseen Tooran kohtaan ja käännämme sen suomeksi
  - Katsomme mitä esimerkiksi Moše Ben Maimon (*Rambam*, *Maimonides*) sanoo mistäkin käskystä teoksissaan *Mišne Tora* ja *More Nevukim*
  - Otamme huomioon muunkin juutalaisen kirjallisuuden, mikäli sellaista on käytettävissämme, esimerkiksi Josef Caron *Šulhan Aruk*
- Keskustelemme siitä, kuinka mikäkin kommentaari ja selitys pitäisi ymmärtää ensimmäisen vuosisadan messiaanisesta juutalaisesta näkökulmasta, jota esimerkiksi Šaul Paulos ja muut Uuden liiton Kirjoitusten kirjoittajat edustivat

RABBIINISEN TOORAN KOMMENTAARIT

- Yleiset kommentaarit kaikissa *Rabbiinisissa Tooran* versioissa:
  - *Raši*: Rabbi Šlomo Bar Jitzhaq (1040 – 1105)
  - *Ba'al haTurim*: Rabbi Ja'aqov Ben Ašer (1270 – 1343)
  - *Rašbam*: Rabbi Šmuel Ben Meir (*Rašin* pojan poika) (1085 – 1158)
  - *Ibn 'Ezra*: Rabbi Avraham Ibn 'Ezra (1089 – 1164)
  - *Ramban*: Rabbi Moše Ben Nahman (*Nahmanides*) (1194 – 1270)
  - *Minhat Šaj*: Rabbi Jedidja Šlomo Refael Nortza (1560 – 1626)
  - *Sifte Hašamin* (rabbiinista traditiota)
  - *Sippurenu* (rabbiinista traditiota)
  - *Toldot Aharon* (Tooran tekstin *Mišna*-viitteet)
- *Midraš Rabba*, rabbiininen kommentaarisarja:
  - Berešit Rabba* (1. Mooseksen kirjan kommentaari)
  - Šemot Rabba* (2. Mooseksen kirjan kommentaari)
  - Wajjiqra Rabba* (3. Mooseksen kirjan kommentaari)
  - Bemidbar Rabba* (4. Mooseksen kirjan kommentaari)
  - Devarim Rabba* (5. Mooseksen kirjan kommentaari)
- Lisäksi sarjaan kuuluu *Viiden kirjakäärön* kommentaarit:
  - Ester Rabba* (Esterin kirjan kommentaari)
  - Ruut Rabba* (Ruutin kirjan kommentaari)
  - Qohelet Rabba* (Saarnaajan kirjan kommentaari)
  - Šir haŠirim Rabba* (Laulujen laulun kommentaari)
  - Eka Rabba* (Valitusvirsiensä kommentaari)
- Tooran käskyihin liittyen Moše Ben Maimon (1135 – 1204), *Rambam* (*Maimonides*), kirjoitti oman näkemyksensä teoksessaan *Mišne Tora*, jossa käsitellään kaikkiin Tooran säädöksiin liittyvä oikea vaellus, *halakha*. Lisäksi hän kirjoitti suosituksen teoksen *More Nevukhim*
- Myös Josef Caro (1488 – 1575) kirjoitti Tooran käskyihin liittyvän teoksensa *Šulhan Aruk*, jossa käsitellään kaikkien Tooran säädösten *halakkaa*
- *Mišnan* osalta katso kirjoitus: *Mišnan*, *Toseftan* ja *Talmudin* sisältö

Vasemmalla *Midraš Rabba*, oikealla *Mišna*, ja niiden välissä *Hasidien kertomukset*.

Jos olet kiinnostunut uskomme todellisista juurista ja haluat saada Raamattusi elämään alkuperäisen heprean ja juutalaisen ymmärryksen kautta, olet todella

TERVETULLUT KURSSILLE !!!